

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 12.

V Ljubljani, v soboto 12. februarja 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sredo in soboto. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

V včerajšnji seji deželnega zbora kranjskega je poslanec dr. Majaron utemeljeval samostalni predlog, naj se vlada pozove, da izposluje čim preje slovensko vseučilišče z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto. Iz obširnega govora, katerega sta zbornica in številno občinstvo z vidnim zanimanjem poslušala, posnemamo nastopno:

Vprašanje radi slovenske univerze v Ljubljani slavi letos že svojo petdesetletnico in nas po svojem razvoju uči, kako nevarno je, puščati v nemar velika kulturna vprašanja, pa se v politiki puliti za drobtine. Govornik prečita iz Apihove knjige „Slovenci in 1848. leto“ nekaj odlomkov, iz katerih je razvidno, da so leta 1848 slovensko univerzo v Ljubljani vsi prvi domoljubi soglasno zahtevali, da so to zahtevo podpirali celo deželni stanoviti, da je vlada jo opetovano kot opravičeno pripoznala in slovensko univerzo celo obljubila, dokler je ni odložila samo radi slabih državnih financij, pač pa so se uvedle že tedaj slovenska pravoslovna predavanja v Ljubljani, katera so se l. 1850. kratek čas nadaljevala na graški univerzi.

Poslanec dr. Majaron pravi, da je za človeka, ki dandanes stoji v politiki, skoraj neverjetno, kako je pred petdesetimi leti bilo ugodno s tem vprašanjem. Misliti bi bilo, da po preteku petdesetletja, v katerem je slovenski narod duševno tako krepko napredoval, je slovenska univerza samo po sebi umevna stvar. Ali sami njegovi zastopniki so jo zanemarili in pustili skoraj izginiti iz narodnega programa. Zadnja leta se je zahtevala le pravna akademija v Ljubljani ali celo le slovenska pravoslavna predavanja v Gradcu. Posledica tega je bila, da sploh nismo ničesar dosegli, in obveljala je stara resnica, da se v politiki tem manj doseže, čim manj se zahteva. Niti slovenska pravoslavna predavanja na graški univerzi se niso reaktivirala in naučni minister je l. 1891. izjavil, da so neizved-

ljiva. Vender pa so bila izvedljiva že pred petdesetimi leti! Bojé se, da bi se morala potem graška univerza razdeliti, to pa je argument za posebno slovensko univerzo. (Dobro! Dobro!) Vender pa se poslednji čas ni zahtevala, ker smo tako imenovano idealno politiko zamenjali z brenspešno realno politiko. (Veselost.)

(Konec prihodnjic.)

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 8. februarja. Pred nekaj dnevi so se v javnosti razpravljale naše „Gorenjske razmere“, za katere se širji slovenski svet že par let ni več menil. Veliko se je spremenilo v teku teh dveh let. Barona Borna ni več, tudi „ljubega“ Mallnerja ne. Po tistih popokupljenih planinicah, na katere človeška noga skoro več stopiti ni smela, pasle so se lansko poletje naše kravice. Pot skozi Bornovo še vedno vodi k Jezeru. Dobili pa smo nekaj prav lepega, novega — kovorski most, na katerega tehnično imenitnost in praktično važnost je bil v IV. seji dne 25. jan. opozorjen naš deželni zbor.

Malnar in cestni načelnik Česnov oča z nekaterimi možmi v Ljubljani sta obračala in vrtala toliko časa, da se je zabilo v nepotrebno preložitve kovorske ceste po proračunu 16.900 gld., v resnici pa ne vem koliko. Pravica pa, ki se je morala dolgo časa skrivati, je nazadnje stopila na dan in čudno — obrnila.

Bornov „derehtar Malnar“ in „zlata glava“ sta sprožila misel, da se preloži cesta v Kovorju, ker bi se vozilo potem nekoliko pripravneje na postajo v Podnart. Tržiški „magnatje“ so ju podpirali in v seji cestnega odbora dne 16. decembra l. 1894 je bila preložitve sklenjena kljub oporekanju treh kmečkih odbornikov. Ker so kmetje v cestnem odboru propadli, so storili potrebne korake v Ljubljani in hodili od Poncija do Pilata. Deželni zbor je dovolil v XV. seji 15. februarja 1895 za preložitve ceste 5000 gld. subvencije soglasno, dasi je bila nekaterim gospodom stvar znana. Toda kmetske občine so deželnemu odboru izročile dne 28. februarja 1895

prošnjo, v kateri so pojasnile, da je preložitve ceste nepotrebna, da je velika večina okraja zoper to, in da naj deželni odbor razveljavi sklep cestnega odbora z dne 16. decembra 1894. Toda par mogotcev je imelo večjo besedo, kot tri občine. Omenjeno peticijo so namreč stavile prizadete občine: Sv. Ana, Sv. Katarina in Križe, in podpisali so jo trije župani, sedem svetovalcev, in še dva odbornika tržiške občine.

Dne 19. marca 1895 dobe občine tržiškega okraja dopis od cestnega odbora z vprašanjem, če imajo kake ugovore proti omenjeni preložitvi ceste. Sklicale so se seje. Udeležba vseh sej je bila polnoštevilna in vsi odborniki so bili soglasno proti preložitvi. Nič ni pomagalo. Pa res, kdo bi se menil za kmečke može, kateri se samo plačevanja boje, a nimajo pojma za občni blagor? Predložil se je načrt zakona v najvišje potrdilo in Česnov oča so že sanjali o „zlatem zaslužnem križcu“, katerega jim bo pripel na njihovo, za domačine vneto srce prijatelj svojih „podložnih“, g. okrajni glavar iz Kranja. Naš poslanec gosp. Kalan je sicer v deželnem zboru stavil predlog, naj se s preložitvijo počaka toliko časa, da se odloči osoda železnice Kranj-Tržič, kajti če bi se ta zidala, cesta zgubi ves pomen. Toda hrepenenje po „zlatem križcu“ je bilo preveliko. Razun tega se je bližala koncu tudi triletna turška doba nesrečnega nemčursko-kapitalističnega cestnega odbora. Česnov oča so čutili, da se s tem bliža svojemu koncu tudi dostojanstvo načelnika. Zato so silno hiteli pretečeno leto z zgradbo viadukta.

Most je bil do zime zgrajen. Zima je prinesla tudi nove volitve. Prodrli so naši vrli gorenjski možje, za načelnika pa so izvolili priljubljenega grajščaka golniškega, g. Kumpa. Ob enem s tem veselim dogodkom pa se zgodi nekaj za stari odbor silno žalostnega. Ves veliki most (nasip) je začel lezti v globok jarek. Z žalostjo se bomo vedno spominjali zadnjih treh let nemškutarsko-kapitalističnega gospodarjenja našega cestnega odbora, nad vse žalostno pa je njegovo zadnje delo, ki je prineslo načelniku ves drugačen križ, kakor ga je pričakoval. Res

Spomini na Galicijo.

Piše Vasilij Demkov.
(Nadaljevanje.)

Po ustanku Poljske v l. 1863. prišle so pa še druge nepravilike. Rusija je pričela pritiskati na poljski življ z vso brezobzirnostjo in skušala v holmskem kraju razširjati pravoslavje. Ta pokrajina je maloruska in je bila nekaj let poprej še v rusko-unijatski cerkvi, a je prešla pozneje k rimsko-katoliškemu veroizpovedanju.

Ker pa je bilo treba za to transakcijo v pravoslavje svečeništva in druge inteligencije, iskala je ruska vlada teh med gališkimi Rusi. In v istini se je v letih od 1866. do 1868. preselilo mnogo svečeništva, učiteljev in druge inteligencije v Rusijo, kjer so ostali prvi čas še unijatskega veroizpovedanja, a v l. 1875. palo jih je veliko v razkol.

Ta emigracija maloruske inteligencije je znatno oslabilo veljavo narodnega življa v Galiciji, in to v času, ko so Poljaki prišli do veljave. In bila je zopet nevarnost tu, da se narod popoljači.

Prejšnje čase se Malorusom ni bilo dosti bati, ker sta bila oba naroda gališka stiskana,

ker so se batine delile na obe strani in je bil splošno v veljavi izrek vojaškega guvernerja grofa Mensdorfa: „Die Polen fürchte ich nicht den Ruthenen traue ich nicht.“

Po letu 1866. pa je stal na čelu gališke uprave znameniti državnik in poljski patrijot grof Agenor Goluhovski. Poljaki so dobili v Galiciji v teku par let vso oblast v roke in državni zbor jim je dal veliko deželno avtonomijo. Vse te poljskonarodne pridobitve so delo modrega Goluhovskega in njegovega publicističnega sodelnika Jana Dobžanskega. Jan Dobžanskij je bil sicer demokrat in najpopularnejši ljudski tribun, grof Goluhovski pa hladen, moder državnik in aristokrat, a vender sta se našli ti dve protipoložni naturi v ljubezni do poljskega naroda.

Gališki Rusi so bili razdvojeni v tem času v dva tabora. Jeden tabor je proglasil literarno jedinstvo vseh Rusov, drugi pa so proglašali Maloruso, stanujoče v Galiciji in Ukrajini, kot različen narod od Velikorusov. Iz tega, početkom strogo literarnega nasprotstva se je rodilo tudi politično strankarstvo. Prvi so se nazivali „Svetojurci“ po glavni metropolitanski cerkvi sv. Jurija

v Lvovu, kjer je bilo njihovo središče — pozneje so jih počeli nazivati tudi „stare“ — in drugi so se nazivali „Ukrajnofili“, ker jim je Ukrajinska literatura dala prav za prav povod za to stranko; sicer so jih pa v nasprotju s prvimi zvali tudi „mlade“.

Med tema dvema strankama unelo se je živo nasprotstvo, in ker je upravi bilo na tem, da oslabi Rusine, podžigala je tudi sama ta ogenj. To nasprotstvo šlo je celo tako daleč, da so iz sovraštva spodkopali drug drugemu tla na strogo gospodarskih podjetjih. Ločeni so še dandanes in stranka „starih“ ima svoje zbirališče in središče v Lvovskem „Narodnem domu“, „mladi“ ali „Ukrajnofili“ pa se zbirajo v svoji Čitalnici, ki je nedaleč od tam, v hiši tiskarne „Stavropigijjskega zavoda“. Pojavile so se pa najnovejši čas še druge politične stranke v galiških Malorusih, kakor stranke radikalov, na čelu jim pisatelj in politik dr. Franko, in druge. Vender o tem pri drugi priložnosti.

Maloruski narod je zadnjih dvajset let vkljub razcepljenosti inteligencije vender zdatno napredoval. Literatura se je povzdignila, izobraženci se množe in gospodarski zavodi, kakor

grehi se kaznujejo včasih že na tem svetu, in pravica se ne da teptati za vedno.

Zakaj pa je vsak pameten človek zoper preložitve te ceste, bote vprašali? To bi vam popisal lahko na dolgo in široko; na kratko rečeno pa zato: Ker zaradi tega mostu cesta ni nič pridobila in dosti ne olajšala prometa iz Tržiča v Podnart, kajti je še preveč družih ovir, n. pr. ozka ulica v Tržiču in strmi klanci, ki se ne dajo odpraviti, Podnartovski most čez Savo bi se moral odkupiti, cesta zvezati z na novo preloženo državno cesto pri Podbrezjah. Še le po odpravi vseh teh ovir bi bila mogoča dobra zveza s Podnartom. Vsega tega pa bi okraj ne premogel. Zato bi se morala cesta poprej uvrstiti med deželne ceste. Ob priliki sporočim kaj o založbi starega cestnega odbora in o odlikovanju cestnega načelnika „zlate glavice“.

Iz Bele Krajine, 2. febr. — (Našim poslancem.) Ako je kateri kraj v naši deželi potreben, da bi se nanj oziralo, bi bila v prvi vrsti Bela Krajina, ker je na robu propada. A ravno za ta lepi kraj, za to pridno, mirno ljudstvo, se pa nikdo ne briga. Drugod se gradé nove ceste, na starih cestah se strmi klanci prelajajo, zidajo se železnice, skrbi se za promet, trgovino in obrt, na nas Belokranjce se je pa popolnoma pozabilo. Da še h Kranjski in Avstriji pripadamo, izvemo takrat, ko vidimo eksekutorja iz davkarije z rumeno porto na kapi, kateri nas opominja: dajte, dokler še kaj imate! In pa škof iz Ljubljane pride na vsakih 6 let naše otroke birmat. To je vse, kar imamo od naše dežele. Poslanci nas imajo radi le takrat, kadar so volitve, bodi si v deželni ali državni zbor. Takrat nam prineso cele koše izpeljivih in neizpeljivih obljub, po izvolitvi se pa na vse to pozabi. Zatorej opominjamo Vas, gospodje poslanci, da že v tem zasedanju deželnega zbora izpolnite nekaj svojih obljub. Bodite pravi zastopniki ljudstva, ne pa zastopniki bratomornih strank, potem bode lože segal vaš pogled tudi nekoliko čez Gorjance v Belo Krajino. Naj Vam naštejemo nekoliko naših teženj in pritožb.

V prvi vrsti bi Vam priporočali že tolikokrat obljubljeni belokranjsko železnico, katera bi, ko bi bila izpeljana do deželne meje in naprej na Hrvaško, dala dolenski železnici več zasluzka, da ne bi bilo treba, kakor dozdej, deželi dlagati za to železnico.

Drugič. Državna cesta, katera je še vedno taka, kakor bi jo bil delal očak Noe, naj se preloži.

Tretjič. Storiyo naj se koraki, da se Žumberk priklopi Kranjski. Meje so zmedene in Žumberk je kakor zagvozda v naši deželi. Najbolj trpi vsled tega okraj metliški, kateri je od Žumberka takorekoč obkoljen. Žumberk je bil nekđaj naš.

V lanskem deželnem zboru je rekel zastopnik dolenskih mest, da se zaradi beraškega Žumberka ni treba Hrvatom zamirjati. A Žumberk ni tako berašk, ima veliko bogastva v ce-

narodno zavarovalno društvo „Dneistr“, „Narodna trgovlja“ (nekako konsumno društvo s podružnicami po deželi), skrbe za gospodarsko osamosvojo. Nadalje imajo Rusini vže tri svoje gimnazije in od leta do leta množé se ljudske šole. Nasprostvo med Poljaki in Rusini pa še vedno obstoja in se marsikje poostruje, vendar imamo nado, da se to nasprostvo s časom poravnava, ko pridejo Rusini na višjo stopinjo izobrazbe in ko se politika pri Rusinih in Poljaki ponarodi, to je ko pridejo mase naroda do politične veljave in večje izobrazbe.

Oba naroda sta slovanska, oba imata svojo zgodovinsko nalogo izpolniti in izpolniti je lahko v lepi slogi, saj ima ta lepa zemlja dosti prostora za oba naroda. To prepričanje prodira ponekod tudi v poljske in rusinske kroge. Dal Bog, da zmaga ta ideja kmalu v korist vsemu Slovanstvu, a avstrijskemu Slovanstvu še posebej. Da se porazumljenje med Rusini in Poljaki doseže, to je želja vseh pravih avstrijskih in slovanskih patrijotov, in s to željo končam tudi jaz poglavje o politični in kulturni zgodovini galiških Malorusov.

(Dalje prihodnjič.)

sarskih gozdih, ki roma v Budapešto. Nam bi pa bilo precej pomagano že s tem, da bi, ako bi bila meja zaprta proti Hrvaški, bodi si zaradi živinske bolezni ali česa drugzega, saj ravno mejo imeli, in trgovina ne bi toliko trpela. Ko pa pridemo s Hrvati skupaj, zaradi Žumberka itak ne bode prepira.

Četrtrič. Naš lovski zakon, kateri je še od tistih časov, ko so vitezi v železju po svetu hodili, naj se sedanjemu času primerno preustroji, tako da ne bode kmetovalcu na škodo. Sedaj nam lovci postreljajo naše pse in mačke zaradi ljubega zajca. Zajec ima že več pravice, kakor gospodar zemljišča. Zajci nam objedajo sadno drevje in silno škodo delajo po vinogradih! poljske miši so se pa tako namnožile, da s strahom mislimo, kako bi tej nadlogi storili konec.

Petič. Beremo, da se je zastopnik dolenskih mest izjavil v ljubljanski mestni zbornici glede deželne zavarovalnice, da iste še 10 let, beri deset let, ni pričakovati. Ker je ta gospod tudi zastopnik mesta Metlike, bi ga vprašali, zakaj ne? Ali bi bila zavarovalnica deželi na škodo? Ali židovske zavarovalnice ne vlečejo mnogo tisočakov dobička od kranjske dežele? Ali ne bi bolje bilo, da ta denar ostane v deželi? Čemu torej ne greste krepko na delo? Zavarovalnico imamo lahko v enem letu, ne pa še le čez deset let.

Šestič. Da se obnovijo naši vinogradi, bi še posebno priporočali, naj dobijo belokranjski posestniki brezobrestnega posojila. Ni ga sedaj bolj potrebnega človeka, kakor je naš kmetovalec, kateremu je z usahlo trto usahnil tudi edini vir njegovega blagostanja.

Res je vlada za to že nekaj storila, a čudeža manjka, da bi zadostavalo pet ječmenovih kruhov za 5000 ljudij. Edino vinska trta je rešitev Bele Krajine, ker nimamo niti travnikov niti pašnikov, da bi si z živinorejo pomagali do blagostanja.

Sedmič. Položaj Bele Krajine kot meje proti Hrvaški je huda šiba. Ako na Hrvaškem pogine buša ali prešič, že imamo mejo zaprto. Kadar se zapre meja, jenja promet, jenja trgovina, in nastane beda, katere onstran Gorjancev ne poznate. Od leta 1888. nismo bili niči eno celo leto brez zaprtije. Zaradi prešičje kuge imamo zdaj zaprtijo že nad tri leta. Nam se zdi ta zaprtija pretirana. Ko bi v resnici na Hrvaškem razsajale take živinske bolezni, kakor imamo mi zaprtije, ne bi Hrvaška niti repa goveje živine, niti ene svinje več imela, a ima vsega več, kot druge dežele. Bela Krajina kot meja proti Hrvaški pa ne straži le sebe zaradi živinskih bolezni, straža je za vso Kranjsko in še več, ona je straža tudi drugim deželam. In kakšno plačilo dobiva za to? Preziranje in v nekaterih zadevah take sitnosti, kakoršnih drugod ni. Kadar n. pr. trgovec sol pripelje iz Karlovca, mora jo peljati v davkarijo, da se tam pregleda, jeli sol avstrijska ali ogerska. Ako pa trgovec naznani davkariji, da je sol doma, mora po pol dneva čakati, da se komu iz davkarije poljubi, da jo pride pregledat; poprej se ne sme vreča odpreti.

Devetič. Kaj obeta prihodnost Bele Krajine? Po mnenju strokovnjakov so gozdi, zlasti z gozdi obraščeni hribi, zaščitniki proti zlemu vremenu. Ob njih se lomijo silni viharji i. t. d. Zakon veleval: čuvajte gozde! Pri nas je pa bogatin Schlesinger v Gorjancih pokupil vse gozde, postavil dve tovarni, v katerih se velikanski hloidi režejo na tanke deščice in izvažajo. Schlesinger jo bode najbrž, kadar bo svoje milijone skupaj spravil, popihal, nam pa zapustil za spomin podrte tovarne in odrte hribe. Naše njive in vinograde bo pa vsako leto toča bila, in nalivi in viharji nam bodo še to malo zemlje, kar je imamo, odnašali v Črno morje. Minolo leto je v občini Drašiče na vinogradih pri novih nasadih naredila toča škodo na samem grozdju čez 7000 gld. Potem pa glej, kmet, kaj imaš za svoj trud! Že pred 40. leti je rekel rajni gosp. dekan Vovk: „Gorje Beli Krajini, kadar bodo Gorjanci postali goli, ko bodo njihovi gozdi uničeni! Viharji, toča, in nalivi bodo tačas gospodarji Bele Krajine.“ In na čast možu, kateri nam pripravlja to nesrečo, se je belokranjska železnica merila tako, da bi on lepo svoje gozde imel z njo opasane in tem lože naše hribe spreobrnil v kras.

To so naše potrebe, to so naše rane! Gospodje zastopniki naši! Upamo, da bode te tudi za nas kaj storili. Skrajni čas je, da pustite bratomorni boj in da poskrbite kaj za narod. Ako se pa še nadalje bojevati hočete, imate široko bojno polje in sovražnika pred seboj, in za seboj: to sta Nemeč in socijalni demokrat. Tam uđrite in vsi smo z vami!

Politiški pregled.

Zjedinenje moravskih Čehov. Češka katoliška ljudska stranka na Moravskem je imela dne 9. t. m. posvetovanje v Brnu. Sklenilo se je, da se izreče zahvala in zaupanje državnemu poslancu dr. Stojanu, ki je član krščansko-slovanske narodne zveze, in da naj se združijo deželni poslanci katoliške ljudske stranke z drugimi češkimi poslanci na Moravskem v jeden deželnozborski klub.

Državni poslanec Stojalovski je imel v Jaroslavu dne 6. t. m. javen shod, kateremu je bil izvoljen predsednikom. Ker so se shoda udeležili tudi socijalni demokrati, predlagal je Stojalovski sam za podpredsednika socijalnega demokrata Zelaskieviča. Shod se je mirno zvršil, dasiravno so socijalni demokrati morali slišati očitane, da so hlapci Nemcev in liberalcev.

V dalmatinskem deželnem zboru je poslanec Biankini predlagal, da naj se deželni zakonik ne izdaja več v italijanskem jeziku, ker se je nedavno upravno sodišče na to opiralo in razsodilo, da se ustanovi italijanska šola v Spletu. Predlog se je bil odklonil z 18. glasovi proti 14. glasovom in vsprejel se je predlog dež. odbornika dr. Ivčevića, da naj se izdaja dež. zakonik v hrvatskem in italijanskem jeziku, vendar pa dež. zbor izjavlja, da s tem ne priznava obstoja italijanske narodnosti v Dalmaciji.

Dunajski Čehi so izpolnili pole za osebno dohodnino v češkem jeziku, a davčna oblastva čeških izkazov nočejo vsprejemati in zahtevajo nemške vloge.

Dr. Thaner, rektor graškega vseučilišča, je pokazal v dež. zboru štajarskem pri razpravi o jezikovnih naredbah, zakaj so nemški burši tako arogantni. Kakršen vodja, taki učenci! Dr. Thaner je namreč v zbornici neizmerno slavo pel nemškemu jeziku in poniževal jezike slovanske, češ da so „minderwerthig“. In ta človek je rektor!

Dvorni svetnik Halban, ki je žid, a ravnatelj pisarne državnega zbora na Dunaju, je dobil polletni odpust. Antisemitje se nadejajo, da so tega moža za vselej onemogočili in da ga več nazaj ne bo.

Iz šlezjskega deželnega zbora so izstopili slovanski poslanci. Ni jim bilo mogoče več vstrajati poleg krivičnih Nemcev. Po odhodu jih je Nemeč Haase še opsoval. Zasedanje se je kmalu potem zaključilo.

Predarlski deželni zbor je soglasno vsprejel predlog, ki obžaluje dogodke v državnem zboru. — Zbornica je znižala volilni cenzus od 5 gld. na 4 gld.

V Rimu je poslanska zbornica uničila volitev znanega kričača Imbrianija, ki je nekak laški Wolf.

Židovske častnike, ki so bili nastavljeni ob nemški meji, je francosko vojno ministerstvo prestavilo v središče dežele, ker se boji, da bi kake skrivnosti ne izdali Nemčiji.

Mommsen je postal častni član društva „Allgemeiner Deutscher Schulverein“!

Barriosa, predsednika Guatemale v Ameriki, so umorili.

Domače novice.

Osebnosti. Cesar je imenoval profesorjem na porodnišnici v Ljubljani dr. Alfreda pl. Valenta. Ko bi bili Slovenci složni in malo bolj jekleni, bi tako imenovanje ne bilo mogoče. — V ljubljanskem frančiškanskem samostanu je umrl v torek zvečer brat zakristan Liberat Omerzel. — Za mestnega župnika v Beljaku je imenovan č. g. Šim. Bauer, župnik na Peravi ob Beljaku. — Č. g. Josip Meglič, kaplan v Pomjanu v Istri, je nagloma umrl.

Nadvojvoda Josip Ferdinand, ki je stotnik v našem domačem pešpolku št. 17., mudil se je

v četrtek v Ljubljani ter je počastil s svojo navzočnostjo tudi slovensko predstavo v deželni gledališču. Pela se je „La Traviata“ res izborna, ako ne jemljemo v poštev g. Raskoviča, ki je vsled hripavosti svojo vlogo s spremljevanjem godbe samo deklamoval.

Pogajanja za spravo. Včeraj sta imela oba narodna kluba kranjskih deželnih poslancev zaradi sprave skupno sejo. V nekaterih vprašanih so še difference in o njih se bode te dni posvetoval klub narodne stranke. V torek pride v zadnji skupni seji odločitev, ki velja za Slovence — življenje ali smrt.

„Timeo Danaos“, tako si je mislil vsak politik, ki je čital sinoči v „Slov. Narodu“, da je Schwegel govoril v deželni zboru za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Nič bati! „Narod“ je vedoma lažnivo poročal. Schwegelnov dar je nemško vseučilišče v Ljubljani, na katerem prevladuj nemški učni jezik! Več prihodnjic.

O razširjenju volilne pravice za ljubljanski mestni svet je stavil v zadnji seji dež. zbora kranjskega dr. D. Majaron predlog, ki je pa veliko prekrotek. Predlagal je, da bodo imeli pravico voliti vsi tisti občani, ki od svoje realne posesti, od svojega obrta ali dohodka v občini vsaj od jednega leta sem plačajo količkaj direktnega davka. — Tako volilno pravico ima že davno vsaka gorska vas!

V deželni zboru kranjskem se je dovolilo včeraj kmet. podružnici v Senožečah 100 gld. subvencije. Dalo se ji bode še 100 gld., kadar napravi šolo za sadjerejo. — Glede zdravnika na bolnišnici v Komendi se je sklenilo, naj se o stvari dež. odbor do prihodnjega zasedanja dobro pouči in o temporoča.

Proti deželni zavarovalnici se je včeraj posl. dr. Tavčar posebno gnal v deželni zboru. Ali je to plačilo poslancu Hribarju, ker je zopet vstopil v „narodni“ klub, še preden se je pretrgala zveza z Nemci? Predlagal je dr. Tavčar, da se skliče enketa, ki bode študirala, kako bi se dete pokopalo pred rojstvom.

Imenovanje mladega Valente je vzbudilo občno začudenje. Ljudje zmajuje z glavami, da ni imenovan dr. De Franceschi, kateremu je dežela nalašč v ta namen preskrbela strokovno izobrazbo. Sedaj ima besedo deželni odbor!

Nemški pečati na c. kr. drž. železnicah. Opozarjamo naše gg. državne poslance na strankarske ukaze c. kr. ravnateljstva drž. železnic v Beljaku. Vsi njemu podrejeni uradi v Ljubljani ter na postajah gorenjske in kamniške proge (na čisto slovenski zemlji!) rabijo samo nemške pečate. Tako je v Ljubljani, Kranju, Kamniku in drugod. Ravnateljstvo v Trstu dovoljuje nemške in italijanske pečate, na vseh progah po Češkem se razume, da so pečati dvojezični. Železniško ministerstvo je izdalo svoječasno jasen ukaz, da naj se rabijo po vseh dvojezičnih progah le dvojezični pečati. Temu pa vender c. kr. ravnateljstvo v Beljaku ne bode ugovarjalo, da sta progi Ljubljana-Beljaku in Ljubljana-Kamnik, če ne slovenski, vsaj dvojezični. In vender so pečati samo nemški. Ako bode beljaško ravnateljstvo nam še nadalje delalo krivice in kršilo ministerske ukaze, naj dobi, kar zasluži.

„Karnijolci“, ki so sedaj pričeli zopet strašiti po Ljubljani so se vsi vdeleževali znanih dijaških demonstracij, igrali se celo vlogo vohunov, prisluškovali, kaj se Slovenci pogovarjajo in jih potem kot Slovence izdajali surovim napadom dijaškega moba. Karnijolci napadajo na ljubljanskih ulicah tudi slovenske srednješolce. Naj si zapomnijo, da Slovenci nimajo rube krvi!

Sklep I. semestra je na vseh ljubljanskih javnih srednjih in zasebnih šolah danes. Drugi tečaj se prične v sredo dne 16. t. m., do tedaj pa imajo dijaki počitnice.

Drobne novice. Občinski svet v Mariboru je sklenil koga naprositi, naj spiše zgodovino Maribora. Zgodovina mora seveda biti polna proslave pristnega mariborskega nemštva! — Iz mariborske kazine je izstopil župan Nagy. — Mariborski nemški realci so na krsto v dvoboju palega Attenederja položili venec z napisom „Du sollst gerächt werden“!

Graški mestni zbor je soglasno protestiral proti temu, da bi Slovenci zidali v Gradcu „Na

rodni Dom“ in pozval Gradčane, da naj nihče ne proda posestva Slovincem v take namene. Tako Nemci!

Kazinska kultura. Kdor pomisli, kako se zadnji čas obnašajo Nemci v Gradcu, Celovcu in drugod proti Slovincem, da celo „Narod“ v raznih dopisih biča nemške surovosti, ki se vale na nas po graških gostilnah, priznati mora, da je bilc obnašanje staroste ljubljanskega „Sokola“ do „Sprechwarta“ nemškega Turnvereina v nam sovražni kazini zadnjo saboto politična hiba. Prejeli smo o tem dvoje ostrih dopisov, a v listu omenili smo le suho dejstvo. Nato je pa prišel dr. Tavčar v „Narodu“ z vohanjem po dopisniku in s surovo polemiko, v kateri z navadnimi svojimi psokami „dihur“, „sodrga“ itd. kaže nivo kulture, katere se je nabral v kazini. Mogoče, da komu imponuje ta izbruh kazinske kulture, nam — nič! Da je one surovosti brez dvoma zveržil dr. Tavčar sam, se vidi iz tega, ker „Narod“ natanko pove, koliko let sta si že prijatelja starosta Tavčar in „Sprechwart“ Mahr. — Prosit!

Letošnji glavni nabor bode v Ljubljani za tujce dne 14., za domačine dne 15. marca t. l.

Socijalni demokratje med seboj so naučili dr. Slanca v Novem Mestu kozjih molitvic. Govori se, da ga je neki soc. demokrat opeharil za nekaj tisoč gld. Veliki dolenjski Korel bo sedaj malo manj vnet za socijalne demokrate. — Ljubljanski socijalni demokratje so izgubili ljubega tovariša. Policija je aretovala hišnega posestnika na Poljanskem nasipu znanega Matevža Zdešarja, ker je gojil „prsto ljubezen“. Na vesti ima več mladih deklic.

Nekateri slovenski ključavničarji v Ljubljani imajo še vedno samonemške račune. Slovenci, ki jih od njih vsprejemate, poučite jih, naj ne bijejo sami sebe po zobeh!

Pogozdovanje na Krasu. Vsi novi nasadi od spomladi l. 1897. merijo 1724,83 hektarov ali 29961 oralov. Ves svet, kar se ga je na Krasu od l. 1876 pogozdilo, meri 13787883 ha ali 239655 oralov. Za tekuče leto je proračunjena potrebščina za nadaljevanje pogozdovanih del na 19970 gld.

Na korist „Südmarke“ so se drsali v Gradcu. Ali bi se v Ljubljani ne moglo kaj sličnega prirediti na korist „Ciril-Methodove družbe“? Prihodnji občni zbor „Südmarke“ bode baje v Celovcu. Mestni očetje celovski so jo tja povabili, da bodo zopet lahko hujskali na Slovence.

„Südsterische Post“ piše o rogoviljenju nemških dijakov ter pravi, da sedaj zori, kar že dolgo sejejo nemški profesorji na srednjih šolah. Slovenci pa imamo le preveč profesorjev, ki se za slovenske dijake skoro ne menijo ter se uprav izogibajo občevanja z njimi. Tudi tu bodi nam v vzgled Nemeč!

Iz Železnikov se nam piše: Zadnji požar je konečno prisilil Železnikarje, da so ustanovili gasilno društvo. 3. svečana je bil občni zbor, ki je izvolil v začasni odbor na predlog K. Dermote enoglasno sledeče gg.: Luka Košmelj, Gabrijel Thaler, Ivan Demšar ml., Anton Globočnik in Matija Žumer. Ti bodo predložili pravila dež. vladi v potrjenje. Župnika g. Antona Korbiča, ki je dal 25 gld. za gasilno društvo, so že imenovali častnim članom. Par drugih je dalo po petakih. Kako dolgo pa se bode sedaj zopet čakalo, da se bode izvolil definitivni odbor!

Funtkovo dramo „Za hčer“ so dne 10. t. m. s prav dobrim uspehom predstavljali v praškem narodnem gledališču in 11. t. m. v Zagrebu.

V štajarskem deželni zboru je bila dne 10. t. m. razprava o volilni reformi, kakršno želijo imeti liberalni Nemci, namreč, da bi se pomnožilo število kmetskih poslancev, ne dodala se nova kurija, občine, ki štejejo pod 500 prebivalcev, bi ne bili volilni kraji, ampak bi se uvedla le direktna in tajna volilna pravica. Proti je govoril posl. Hagerhofer. Poslanec Robič je pa izjavil, da se Slovenci posvetovanja o tako krivični volilni reformi sploh ne morejo udeležiti. Slovenci in nemški konservativci so nato zapustili dvorano, in ker ni bilo več dvetretjinske večine, se je ta zadeva odložila. Pride pa prihodnjic s predlogom dr. Dečka stvar zopet na dnevni red.

Drž. posl. g. dr. Lav. Gregorec bode poročal jutri na shodu v Slatini.

V okrajnem šolskem svetu v Slov. Bistrici sede možje, ki prošnje slovenskih učiteljev in učiteljev „založe“, a službe oddajajo takim ljudem, ki slujejo samo po svojem prusofilskem delovanju!

Kapelico pod Ojstrico bode postavila „Savinjska podružnica“ „Slov. plan. društva“ v spomin cesarjevega 50letnega vladanja. Kapelica bode stala 1770 m visoko. V njej se bode lahko maševalo.

Prekrasne dopisnice dobimo Slovenci tekom teh dnij. Tako elegantnih slovenskih dopisnic še ni bilo dosedaj. Dopisnice se bodo prodajale na korist „Slov. plan. društvu“. Prva vrsta dopisnic je pozdrav iz Ljubljane po noči, katero naj se razsvetli, kdor jo hoče videti, z vžigalicami družbe sv. Cirila in Metoda. V meglo prodira električna luč. Ta kompozicija je veleduhovita, kakor tudi druga, ki predstavlja bledsko in mangartsko jezero pa očeta Triglava. Izvršil jih je nemenovaneč, ki blagovoljno koristi z enakimi slikami i za druge namene.

Vitanjske Steinauerjeve fužine, kjer je delalo okoli 30 kovačev kose, je vzel v najem jud dr. Münzer. Vse dozodajšnje delavce je odpustil ter naselil svoje delavce. Židov dozodaj še niso imeli v Vitanju.

V istrskem deželni zboru je dne 10. t. m. predlagal italijanski poslanec Bartoli, da naj bode italijanski jezik izključno razpravni jezik deželnega zbora. Hrvatski je ugovarjal dr. Trinajstić, a galerija je zagnala tak hrup, da ni mogel govoriti. Za Bartolijev predlog so glasovali vsi Italijani in je bil sprejet; proti predlogu so poleg Trinajstića govorili: poslanca Laginja in Spinčič in pa vladni zastopnik. Hrvatske poslance je mularija zasramovala, ko so šli iz deželnega zbora. Istra je z veliko večino slovanska dežela, na Kranjskem je pa Nemcev le 5% — in kakšen razloček! — Nadalje se je zbornica tudi izjavila za napravo drž. železnice iz Lovrane čez Polmin, Golgorico in Cerovlje. — Dne 9. t. m. je bil v deželni zbornici zopet praznik za italijansko kulturo. Galerija Mandiču toliko časa ni pustila govoriti, da so jo morali sprazniti. Laški poslanci so tako v rokah te druhal, da so 5. t. m. celo odklonili predlog slovanskih poslancev, naj se čestita sv. očetu.

V Pulju je pričelo izhajati novo glasilo isterskih irredentovcev „Il popolo Istriano“. Tržaško vladno glasilo „L' Osservatore Triestino“ ta list pozdravlja in mu želi mnogo sreče in dolgega življenja.

Za občinske volitve v Pomjansčini se Lahi pripravljajo z vso silo, ker je od izida odvisen Laginjin mandat. Bog daj srečo in pogum slovanskim četam!

Klub slovenskih goriških deželnih poslancev je sklenil resolucijo, s katero obsoja divjanje nemških buršev in zahteva veljavnost izpitov na zagrebškem vseučilišču za tostransko državno polovico in napravo slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Narodna brezbriznost je postala epidemična med ptujskimi Slovenci. „Narodni Dom“ je skoro prazen Slovenci zahajajo v nemške gostilne. Oživiti ne morejo podružnice sv. Cirila in Metoda in tudi ne potrebnega političnega društva. Kam plovemo?

Stenski zemljevid slovenskih pokrajin s slovensko terminologijo v merilu 1—200.000, katerega namerava izdati „Slov. Matica“, bode jako lepo delo, da ga bode lahko vesel vsak Slovenec, ki želi imeti o svoji domovini natančen zemljevid, kakor so nemške karte generalnega štaba. Vsakdo naj se požuri, da si zemljevid brž naroči pri „Matici“ — cena mu bo 2 gld. Nekdo nam je o tem zemljevidu pismeno izrazil dve želji: 1.) „Matica“ naj poskrbi, da dobi o pravem času pravilno pisana krajevna imena; 2.) zemljevid ne obsegaj krajev zunaj mej Slovenstva.

Društva.

Za „Slavčevo“ maskarado, katera bo jutri v „Narodnem Domu“ so dela dovršena. Posebno krasen je veliki prospekt s bledskim jezerom in otoško cerkvijo ter vasjo pod gradom. Istotako

lepo je urejena velika veranda za plesišče, katere jeden del stoji tik ob jezeru. Tudi druge dekoracije so zares originalne, tako razni slavoloki, kaži poti, občinski napisi, promenadno šetališče, gostilne itd., tako da ima dvorana uprav čarobno lice. Z ozirom na mnogo prijavljenih, uprav karakterističnih mask, bode vladalo na maskaradi zanimivo letoviško in narodno življenje bledsko. Začetek maskaradi je ob 7. uri zvečer. Obleka za nemaskirane promenadna.

Predpustna veselica „Slovenske krščansko-socialne zveze“ je preložena na dan 20. t. m., ker do jutri ne bode gotov oder. — Prihodnje predavanje bode v četrtek dne 17. t. m. Predaval bode g. J. Pečnik o prazgodovinski dobi in izkopninah. Začetek ob 7. uri zvečer.

Slovensko planinsko društvo ima v ponedeljek 14. t. m. (ne 17. kakor se je bilo v „Vestniku“ pomotoma naznalo) svoj V. redni občni zbor in sicer v spodnji kavarni „Narodnega Doma“. Na dnevnem redu je ogovor načelnikov, tajnikovo in blagajnikovo poročilo ter raznoterosti. Začetek ob 8. uri zvečer. Člani se vljudno vabijo.

Zdravniško društvo v Ljubljani priredi 16. t. m. slavnostni večer na čast bivšemu zdravstvenemu referentu za Kranjsko dr. Keesbacherju in novoimenovanemu zdravstvenemu referentu dr. Zupanecu.

Slovensko bralno društvo v Škofji Loki priredi v nedeljo, dne 13. februarja, veselico s predstavo šaljive igre „Čevljar baron“. Začetek ob 7. uri. Vstopnina za ude 20 kr., za neude 30 kr.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani prične tekom prihodnjega tedna z razpošiljanjem društvenih muzikalij za leto 1897/8. Gospodje poverjeniki naj blagoizvole imenik svojih udov poslati odboru; udnino lahko pobere in odpčljejo pred sprejetjem ali po sprejetju muzikalij. Ljubljanskim društvom se bodo muzikalije dostavile osobno. Društveniki, ljubljanski in vnanji, ki žele na novo pristopiti, se lahko zglaste z dopisnico ali pošto nakaznico. Udnina znaša za leto (od 15. julija do 15. julija) 2 gl. Društveni dar za tekoče leto je „Pesmarica Glasbene Matice“. Zbori za štiri moške glasove. Uredil Josip Čerin, koncertni vodja. Knjiga je vezana v rudeče platno. Cena v knjigotrštvu 2 gl. 50 kr. Izvestje s popolnjenim imenikom se članom pozneje dopošlje. — Odbor „Glasbene Matice.“

„Národna Čitalnica“ v Postojni priredi dne 12. febr. 1898 Vodnikovo veselico s koncertom in plesom v hotelu „pri kroni“. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Člani so vstopnine prosti, nečlani plačajo po 2 kroni.

Vabilo na maskarado telovadnega društva „Celjski Sokol“ dne 20. svečana 1898 v „Narodnem Domu“ v Celju. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ustanovitev katoliško-političnega društva za kozjanski okraj je namestništvo v Gradcu prepovedalo. To kaže, da bi bilo Nemcem nevarno. Ustanovni odbor bode pač storil odločne korake, da namestništvu v Gradcu pokvari veselje.

Javni društveni shod priredi slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani v torek dne 15. februarja t. l. ob pol 8. uri zvečer v prostorih gostilne g. Janka Travná na Glincah pri Viču. Vspored: a) Krščansko-socialno ali soc.-dem., poroča dr. Krek. b) Politični položaj, poroča A. Jean. c) Raznoterosti.

Slovenski klub na Dunaju ima danes zabavni večer, v veliki dvorani hôtela „zur gold. Ente“, I, Riemergasse 4., I. nadstropje. Dnevni red: Važni predlogi, slov. petje, koncert na Dunaju dobro znanega umetnika na gosli gosp. K. Jeraja, ki je ta večer v slov. klubu igrali obljubil. — Ob sedmih zvečer odborova seja podpornega društva za slovenske visokošolce.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju podpira letos uže 51 revnih velikošolcev. V 4 mesecih je bilo razdeljenih: v gotovini 294 gl. in 1133 obednic po 25 kr. je 283 gl. 25 kr. skupaj torej 577 gl. 25 kr. Vsak kdor more, spomni se bednih slovenskih velikošolcev na Dunaju. Darove hvaležno sprejema: Vč. g. Franč. Jančar, monsignor, papeški častni

komornik, župnik nemškega vit. reda, Dunaj, I. Singerstr. 7.

Razne stvari.

Imenitno delo, pravi unikum na svetu, je izšlo l. 1897. na Francoskem. „Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po poročilih evangelistov“. Delo krasi 365 Tissolovih akvarelov in cela vrsta drugih podob. Natisnilo se je samo 1000 iztisov. Iztis stoji 1500 frankov, iztis na japonu (takih je samo 20) pa 5000 frankov.

Jednajststoletnica. Dne 20. aprila t. l. bode 1100 let, kar se je ustanovila solnograška nadškofija. P. Vilibald Hauthaler bode o tej priliki izdal v društvu „Salzburger Landeskunde“ in s podporo deželnega zbora znamenito zgodovinsko knjigo, obsegajočo listine nadškofije od 8. do 12. veka. Ker je tačas velik del slovenskih dežel spadal pod solnograškega nadškofa, bode omenjena knjiga, za katero je pisatelj pripravljaj gradivo 23 let, tudi za Slovence zanimiva.

Štiridesetletnica božje poti v Lurdu obhajala se bode letos od 18. febr. do 25. marca.

Narodni praznik bodo imeli odslej na Francoskem v spomin device Orleanske. Vdeleževala se ga bode tudi vsa oficijelna Francoska. Devica Orleanska se baje proglasi za svetnico.

Šest tednov zapora je dobil v Oseku 8. t. m. g. Krešimir Tomljenovič, ker je bil kandidat opozicije.

Blizu Sarajeva so pretekli petek umorili neznani lopovi Slovenca Marlovca.

Žensko vprašanje. V Washingtonu se snuje katoliška ženska univerza za žene in dekleta, nad 17 let stare. V Združenih državah je 118 000 stenografinj. Tudi v Tokiju na Japonskem mislijo ustanoviti žensko vseučilišče, za katero se posebno poteguje japonski učenjak Niso Narusse.

Češki narod so v kratki dobi zadele velike izgube: umrla je pisateljica Zofija Podlipská, za njo slavna igralka Maruša Bittnerova, skoro potem pa Eleonora grofica Kauniceva, jedna izmej najplemenitejših, najradodarnjših žen, kar jih je imel češki narod, 4. februarja pa je umrl v Olomucu grof Emanuel pl. Pötting in Persing, generalni vikar olomuški in prošt, ustanovnik češke višje dekliške šole v Olomucu, za katero je dal 110.000 gl. Kako je gorelo njegovo srce za blagor češkega naroda, kaže najbolj navdušeni govor duhovnika-starčka pri otvoritvi zavoda, kojemu je bil pravi oče.

Čeških časopisov je bilo l. 1840. le 10, leta 1897. pa čez 600, v Pragi sami jih je izhajalo 232.

Nemška beseda Bier (pir) je slovanskega izvora, to je jasno kot beli dan nedavno dokazal sam Nемец učenjak Ernst Kuhn.

Ravnokar je dokončano veliko ilustrovano delo „Národopisná výstava českoslovanská v Praze 1895. Velja pa 20 gl. (J. Otto).

V Ottovem naučnem slovníku so prišli v poslednjih dveh zvezkih na vrsto Jugoslavlani.

Svoje mater je ustrelil na Dunaju 11letni deček, ko se je igral s staro puško.

„Der Arbeiterfreund“, nemško centralno glasilo krščansko-socialnega avstrijskega delavstva, je pričel ostro pisati proti Slovanom. Slovenci, vračajte ga!

Bivši naturalist v samostanu. Iz Pariza javljajo, da znani romanopisec Huysmans gre v samostan. Mož je bil naturalist in pristaš Zole.

Na hrvatskem gledališču v Zagrebu se je te dni z velikim vspedom prvokrat predstavljala izvirna drama „Na ruševinama“. Pisateljica je mlada učiteljica liceja. Zove se K. Lucerna. Rojena je v Celovcu ter se je šele pred kratkim naučila hrvatski.

Za lovce. Upravno sodišče na Dunaju je razsodilo v nekem slučaju, da se pravomočna zakupna pogodba glede lova ne more uničiti in da zakupnik ni dolžan kupiti si lovskega lista, ako sam ne hodi na lov.

Nova civilna pravda.

Postopanje pri sodiščih prve stopinje.

(Nadaljevanje.)

Obvarovanje dokazov. — Novi zakon dopušča, da se izvajajo dokazi v večni spomin v vsakem položaju pravde, pa tudi pred ko se

je tožba vložila se smejo priče in zvedenci zaslišavati, ako se je bati, da bi se dotično dokazilo zgubilo, ali pa njega poraba obtežila. Isto je pripuščeno tudi za slučaj, ako je dokazati pomankljaje predmetu pravde.

Stranka sme predlagati sodišču, da naj izvede dotični dokaz, sodišče pa razsodi o tem predlogu ne da bi zaslišalo nasprotno stranko o tem, ali je pripustila kako obravnavo, pač pa zamore zahtevati od onega, ki je zahteval izvajanje dokaza, da dokaže verjetnost onih okoliščin, iz katerih je razvideti, da je treba dokaze obvarovati. Nasprotno stranko je pa le tedaj zaslišati o predlogu, ako ni že pred dovolila v dokazovanje in ako ni nevarno odlagati dokazovanje.

Ker po novem zakonu obvarovanje dokazov nikake težkoče ne dela, se bo vsaka previdna pravdna stranka poslužila te postavne udobnosti preden se bo spustila v nevarno pravdo.

O ustnej razpravi sestavi predsednik dotičnega senata razpravni zapisnik, v katererega sprejme vse dejanske izjave in predloge strank vse v teku razprave dognane sklepe in določila predsednika potem popis stvarnega položaja in konečno ponudene dokaze.

Prepovedano je pa zapisovati govore strank ali pa sprejemati načrte zapisnikov.

Da se zagotovi pravilnost in natančnost zapisnikov, veli zakon, da je zapisnik predložiti strankam v pregled ali ga jim prebrati. Strankam je dopuščeno, ko so pregledale zapisnik ali se jim je prebral, opozoriti na tiste stvari, v katerih se vsebina razprave, kakor je razložena v zapisniku, ne sklada z dejanskim tekom razprave. Ta ukaz zakona pa sili sodnika, da mora sestaviti zapisnik v istem jeziku, v katerem sta stranki razpravljali, sicer nima pregledovanje zapisnika nikakega smisla. Strankam, oziroma njih zastopnikom, je tedaj izročena skrb za negovanje slovenskega jezika pri sodiščih.

Ako se vsebini, zapisnika ne ugovarja, je zapisnik pravi dokaz za razvoj in za vsebino razprave, in baš zaradi tega se predloži zapisnik strankama, da ga pregledata in s svojim podpisom potrdita.

Ugovarjaje vsebini zapisnika se mora pa v dodatek zapisnika sprejeti. —

Iz teh določil je pa razvidno, da mora stranka pazno na sestavo zapisnika gledati, ker je zapisnik podlaga razsodbi.

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode,
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8, poleg
Alojzijevega,

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in podpirateljem domače
umetnosti v najnatančnejše izdelovanje
monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,

križev *ua.* 20 (3-1)

iz najboljše kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpriprostejših do najfinejših rujava, zelene
ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v pol-
ljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči
za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — 8 (52-4)